

Dawkins'in *Tanrı Yanılgısı* kitabındaki orijinal fikrinin özeti şudur: *Kainat karmaşıktır, onu yarattığı düşünülen bir tanrının ise daha karmaşık olması gerekir, bu sebeple tanrının varlığı, kainatın varlığından daha az muhtemeldir.*

Eh, güzel.

Velakin, bizim bilhassa *Nur edebiyatı* çerçevesinde karşılaştığımız *kozmojik kanıt* diye isimlendirilmiş bir *tanrının varlığını isbat* cümlesi der ki; *nasıl ki bu sandalyeyi bir marangoz yaptı, kainatı da var eden bir sebepler sebebi olması gerekir.*

Eh, bu da güzel.

Yalnız bu ikisinin de, (ateislerin ikincisini reddederken akıllarına gelen ama birincisine pek uygulamayı düşünmedikleri) şöyle bir özü var: Kainat bir tane... Delil için konuşursak, elimizde milyon tane sandalye varsa ve biz bu sandalyelerin nasıl yapıldığını görmüşsek, evet, sandalyelerin her zaman marangozlar tarafından yapıldığını bilebiliriz, ancak kainatın bu konuda bir *analojiye* (kıyas) dahil edilmesi için bizim bir kainatın yapılışına şahit olmamız ve bu cümleyi başka bir kainat için kullanmamız gerekir. Yani, “nasıl ki her sandalyenin bir marangozu vardır, her arabanın da bir ustası vardır” demek başka bir şeydir, “kainat sandalye gibi biri tarafından yapılmıştır” demek başka bir şeydir...

Ancak, ateistlerin (daha doğrusu Dawkins'in) ileri sürdüğü mesele da benzer bir sebeple sakattır. Kainat bir tanedir ve malumdur ki tek bir olayın olasılığı her zaman sıfırdır. Elimde milyarlarca top olan bir torba varsa ve ben bundan sadece bir top çekmişsem ve top kırmızı gelmişse, bu topun gelme ihtimalini hesap edemem; torbadaki tek kırmızı topu çekmiş de olabilirim, torbadaki bütün toplar zaten kırmızı da olabilir. İhtimal hesabı ancak yeterince örnek varsa bir anlam kazanır ve *tanrı daha az muhtemeldir* demek için torbadan hayli yüksek sayıda tanrı ve kainat çekilmesi gerekir.

İnsanın kendi sınırlı çevresi içinde *tanrının varlığı* gibi meselelerle uğraşmasının gerçekte komik bir tarafı var, yine de mantıklı açıklamalarda bulunmaya çalışmak, eninde sonunda mantığı yaratan bir tanrıdan (veya mantığın yarattığı bir tanrıdan) bahsedildiği ölçüde daha da komikleşiyor. Ben bu laflara bakıp, insanın imanlıyken imanını kaybettiğine veya imansızken imanlandığına şahit olmadım bugüne kadar; hemen her zaman insanın verdiği karar şahsidir; adam tanrısından bunalmıştır, inkar eder veya adam tanrısızlıktan bunalmıştır, iman eder... Buna ufukların ötesinde bir kılıf geçirmeye çalışmak psikolojik açıdan yükümlülüğü azaltır da, gerçekte tam da budur zaten; *yükümlülükten kaçmak*.

Allah, kulu kendisine doğru bir şekilde yöneldiğinde şüphe bırakmayacak derecede kesin şekilde iman ettirir. (Aklıma isbatla ilgili hiçbir şey gelmiyor, onun varlığından kaçmak için çok bahanem var velakin *bırakıp gidecek yer bulamıyorum.*) İman etmeyen veya ettiğinden bir hayır göremeyen kişinin düzeltilmesi gereken kalbidir, alemde daha fazla laf derleyerek, bahane icad ederek insan kendini Allah'a yaklaştırmış olmaz. Zuhrunun şiddetinden gaptir kısacası, bunun ötesinde *bilim bir gün her şeyi açıklayacak* ve *yerçekimi varsa tanrıya gerek yok* demenin kalbini salladığı kişi, zaten bir puta tapmaktır ve inkar ettiği de sadece bir put olacaktır.